

Govor člana Izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe, Borjane Krišto na zasjedanju PS VE, u okviru teme "Funkcioniranje demokratskih institucija u Bosni i Hercegovini" Strasbourg, 24. siječanj 2012.

" Poštovani predsjedatelju,
Poštovane dame i gospodo izaslanici,
Uvaženi gosti i nazočni
Srdačno vas pozdravljam,

U svezi prijedloga Izvješća Povjerenstva za poštivanje obveza i angažmana zemalja članica Vijeća Europe, unatoč uložnim naporima izvjestitelja potrebno je ukazati na veoma ozbiljne nedostatke i površne interpretacije što je u pojedinim dijelovima Izvješća dovelo do potpuno krivih zaključaka.

Nažalost, u Izvješću nije objektivno prikazano stanje u pojedinim oblastima uvažavajući pri tom i činjenicu da je u međuvremenu došlo do značajnih pomaka, koji istina nisu mogli biti obuhvaćeni Izvješćem ali su u potpunoj opreci s „očekivanjima“ iz Izvješća.

Stoga je nužno neke dijelove iz Izvješća potpuno ukloniti, a u nekim dijelovima izvršiti korekcije kako bi se potpuno objektivno pokazalo stanje u funkcioniranju demokratskih institucija u Bosni i Hercegovini.

Upuštajući se u komentare o političkim pozicijama pojedinih političkih stranaka (HDZ BiH i HDZ 1990), za formiranje novog Vijeća ministara BiH u točki 8. Preliminarnog prijedloga Rezolucije, a poredeći ih s ostvarenim izbornim rezultatima, izvjestitelji u potpunosti zanemaruju Dejtonski mirovni sporazum kao jamstvo da bilo koja skupina ili bilo koji konstitutivni narod ne dominira u institucijama na državnoj razini. Do sada taj princip je uvijek bio ispoštovan, a sporazum lidera šest političkih stranaka i dogovorena raspodjela pozicija u potpunosti odražava dosadašnju praksu. U multietničkoj državi pored poštivanja izborne volje građana jednako tako je važno poštovati izbornu volju naroda. Neuvažavanje demokratske volje jednog naroda dovodi do njegove

neravnopravnosti sa tendencijom dominiranja jednog naroda u odnosu na druge narode.

To je zasigurno protivno svim demokratskim načelima za koja se PSVE zalaže.

Poseban osvrt u Izvješću zahtijeva tekst - Rezultati izbora iz 2010. godine. i izbor tročlanog Predsjedništva BiH. Izbor za hrvatskog člana Predsjedništva BiH je jedno od najosjetljivijih pitanja za Hrvate u BiH. Tako se navodi da je jasno kako je značajan broj Bošnjaka glasovao za g. Komšića, ali se u Izvješću ova činjenica označava kao pozitivan znak da se politika u BiH može odmaći od etničkih podjela.

Nažalost, izbor g. Komšića za hrvatskog člana Predsjedništva BiH je doveo do još većih etničkih podjela između naroda u BiH, a posebice između Bošnjaka i Hrvata. Činjenica kako Bošnjaci mogu, zbog svoje brojnosti u jedinstvenoj izbornoj jedinici za bošnjačkog i hrvatskog člana Predsjedništva BiH (Federacija BiH), izabrati i bošnjačkog i hrvatskog člana predsjedništva BiH je jako frustrirajuća za Hrvate u BiH.

Po ovom pitanju izvjestitelji nam zapravo sugeriraju kako je moguće čak i poželjno da samo Hrvati, „kao relativno malobrojna etnička zajednica u BiH „ , nemaju pravo izabrati člana Predsjedništva, pa Bošnjaci umjesto njih mogu izabrati dva člana Predsjedništva. Cijenimo da je to s demokratskog stajališta neprihvatljivo.

U multietničkim državama, kao što je BiH, izbor predstavnika jednog naroda od strane drugog je nezamisliv.

U svezi navoda o procesu uspostave vlasti u Federaciji BiH, potrebno je navesti kako je Središnje izborno povjerenstvo BiH, kao jedina državna i neovisna institucija nadležna za praćenje i implementiranje izbora, prije održavanja sjednice Doma naroda uputila mišljenje kojim je navedeno zasijedanje proglašeno nezakonitim, jer se Dom naroda nije mogao sazvati u punom sastavu.

Središnje izborno povjerenstvo se u svom radu rukovodi u potpunosti zakonima i radi se o instituciji u čije je osnivanje i neovisno funkcioniranje i međunarodna zajednica uložila znatan trud.

U Izvješću nije navedeno kako nije postojao kvorum u etničkim klubovima, te se odluke na ovom, nezakonitom zasijedanju, nisu mogle ni donositi. Tako je

za izbor predsjednika Federacije BiH potrebna kandidatura od 6 izaslanika u hrvatskom klubu Doma naroda (što predstavlja jednu trećinu), a kandidata za predsjednika Federacije BiH je predložilo 5 izaslanika. Pored ovakvog neustavno i nezakonitog postupanja, izbjegnute se i brojne druge procedure u svezi izbora predsjednika Federacije BiH, a koje su određene izbornim zakonom i koje provodi Središnje izorno povjerenstvo BiH. Nezakonito izabran predsjednik Federacije je predložio novu vladu, koju je i potvrdio Parlament FBiH, ponovno ne poštujući zakonom propisane procedure.

Zbog navedenog Središnje izorno povjerenstvo BiH je donijelo Odluku kojom je utvrđeno da izbori za Dom naroda Parlamenta F BiH nisu provedeni sukladno odredbama Izbornog zakona BiH te da nisu ispunjeni uvjeti za njegovo konstituiranje i Odluku kojom je utvrđeno da izbor Predsjednika i dopredsjednika F BiH nije proveden sukladno Izbornom zakonu BiH i kojom se poništava izbor predsjednika i dopredsjednika FBiH. Na žalost, visoki predstavnik je suspendirao ove odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, iako su one utemeljene na zakonu. Navedene aktivnosti visokog predstavnika dovele su do situacije suprotne onoj koju bi njegovo djelovanje trebalo osigurati. Ovom odlukom stvaljene su na kušnju demokratske procedure te provođenje i poštivanje izbornih rezultata što je zasigurno izazvalo pravnu nesigurnost i poljuljalo temelje pravne države.

Iz navedenog se nameće konstatacija prepoznavanja tendencije totalnog ignoriranja i gušenja institucija sustava u njihovim ustavnim pravima i obvezama kao i instaliranje izvaninstitucionalnih centara moći koji očigledno nemaju odgovornost unutar BiH, što vodi ka stvaranju jednog ,krajnje, nedemokratskog ozračja, u kojemu se ustavne i zakonske norme krše bez ikakvih posljedica i odgovornosti.

Ovim pitanjima se bez odlaganja moramo svi ozbiljno pozabaviti jer to zasigurno nije put za izgradnju demokratskog i stabilnog bh društva ,spremnog za europske i euroatlantske integracije.

Stoga, ljubazno molimo da se, zbog nedavnog napretka u političkim odnosima u BiH i konačnog dogovora o izboru predsjedatelja i članova Vijeća ministara BiH, ali i dogovora o zakonima iz EU agende i proračuna, Izvješće Povjerenstva za poštivanje obveza i angažmana zemalja članica Vijeća Europe

modificira sukladno aktualnoj situaciji. U trenutnom ozračju političkog konsenzusa u BiH, bilo bi kontraproduktivno da PSVE usvoji bilo kakvu neuravnoteženu informaciju koja bi mogla poremetiti sadašnji, pozitivni razvoj događaja, te stoga tražimo da se naše primjedbe uzmu u razmatranje. Svako pristrano izvješće bi dovelo do pogoršanja odnosa između stranaka koje su već dogovorile koaliciju na državnoj razini i sporazumjele se kako će se posvetiti rješavanju najvećih problema u BiH, uključujući i sve reformske procese.

Svima mora biti jasno da Bosnu i Hercegovinu čine tri konstitutivna naroda i građani i da nema nitko pravo zanemarivati njihovu volju i interese. Nema nitko pravo sebi pribavljati ekskluzivitet po bilo kojem osnovu niti sebi neosnovano priskrbljivati više prava nego što mu pripada sukladno izraženoj demokratskoj volji konstitutivnih naroda i građana. Svako ponašanje izvan tog okvira politička i pravna znanost svrstava u diktaturu iz koje nismo davno izašli i ne smijemo si dozvoliti pravljenje i ponavljanje grješaka iz povijesti.

Samo u duhu tolerancije, razumijevanja i međusobnog uvažavanja možemo graditi prosperitetno društvo utemeljeno na demokratskim načelima .
Hvala za pozornost!" (kraj)